

ברכת הבית (גיליונית מזכרת)

Birkat HaBayit Blessing of the House (Souvenir Sheet)

אייר התשפ"א • 4/2021 • 1109



**בזה השער לא יבוא צער
בזאת הדירה לא תבוא צרה
בזאת הדלת לא תבוא בהלת
בזאת המחלקה לא תבוא מחלוקת
בזה המקום תחי ברכה ושלום**

קמע עם נוסח מחורז של ברכת הבית חובר בראשית המאה ה-19 על ידי רבי משה טייטלבוים, הידוע בכינויו "שמח משה", כאמצעי לעצירת מגפה שפרצה בקרב הקהילה היהודית בהונגריה. בשנת 1883 הודפס הקמע בעיירה מונקאץ' שבהונגריה (כיום באוקראינה) וזכה לתפוצה רחבה בקהילות יהודיות רבות.

בעשורים האחרונים הפך המנהג לתלות בבית את "ברכת הבית" לפופולרי מאוד. נוסח הברכה שחיבר רבי משה טייטלבוים הועתק שוב ושוב תוך הכנסת שינויים ותוספות רבות, והודפס על לוחות וחפצי נוי שונים. יש פוסקי הלכה שאינם רואים בעין יפה את הקמע, המתחרה לכאורה בתפקידה של המזוזה כמגינה על הבית, בעוד אחרים רואים במנהג זה מעשה של הידור מצווה וחפץ נוי שנועד לעטר את הבית.

הפתגם הידוע "ביתו של האדם הוא מבצרו" נועד לבטא את שאיפתו של האדם שהבית שבו הוא מתגורר עם משפחתו יהיה מקום בטוח, אשר יגן עליו מפני אויבים ומזיקים שונים. לצד בניית קירות חסונים ופתחים מחוזקים, אשר ימנעו את כניסתם של שודדים בשר ודם, הצטייד האדם גם בקמעות וחפצי קודש שנועדו להגן עליו משדים ורוחות רעות.

המזוזה, שהתורה הורתה להתקין על פתח הבית, נועדה במקור להזכיר לבעל הבית היהודי את הצורך לשמור את מצוות האלוהים. בשלב מסוים החלו לייחס למזוזה גם תפקיד של שמירה על הבית, ועדות מוקדמת לכך ניתן למצוא בתלמוד הירושלמי (פאה א, א). מסופר על אדם עשיר ששלח אבן יקרה לרבי יהודה הנשיא, ובתמורה שלח לו הרב מזוזה שכתב עבורו. במענה לתלונה של האיש העשיר על חוסר ההוגנות שבעסקה ציין רבי יהודה הנשיא כי ערך המזוזה גדול יותר. את האבן היקרה צריך לשמור מפני גנבים, ואילו המזוזה שומרת על בעליה ומצילה אותו מכל דבר רע. בתלמוד הבבלי (ע"ז יא ע"א) מסופר על אונקלוס הגר שנישק את המזוזה כאשר באו החיילים הרומים לאסור אותו. במענה לשאלתם מדוע עשה זאת ענה אונקלוס כי המזוזה מעידה על השמירה שמעניק הקדוש ברוך הוא לדיירי הבית.

עם השנים התפתח מנהג בקהילות יהודיות שונות לרשום בקרבת פתח הבית נוסחאות ברכה שונות להרחקת מזיקים מן הבית. כך לדוגמה נחקקה במאה ה-19 מעל שער הכניסה של ביתו של אחד ממנהיגי קהילת דמשק הכתובת "בזה השער לא יבוא צער, לא לזקן ולא לנער".

עיצוב גיליונית, חותמת ומעטפה:

רינת גלבו

Sheet, Cancellation & FDC Design:
Rinat Gilboa

Birkat HaBayit - Blessing of the House (Souvenir Sheet)

**Let no sadness come through this gate
Let no trouble come to this dwelling
Let no fear come through this door
Let no conflict be in this place
Let this home be filled with blessing and peace**

The well-known phrase "A man's home is his castle" expresses the desire for one's home to serve as a safe place for his/her family, protecting them from any potential enemies or harm. In addition to building strong walls and fortified openings to prevent entry by human thieves, people have also equipped themselves with talismans and holy objects designed to protect them from demons and evil spirits.

The mezuzah, which the Torah commanded the Jews to affix to their doorframes, was originally intended to remind Jewish home owners to keep God's commandments. Over time, the mezuzah was also attributed with the function of protecting the house. An early testament to this can be found in the Jerusalem Talmud (Tractate Pe'ah, 1:1), which tells of a wealthy man who sent a precious stone to Rabbi Judah HaNasi and in exchange, the rabbi sent the man a mezuzah he had written for him. When the wealthy man complained of the inequity of the transaction, Rabbi Judah HaNasi replied that the mezuzah was more valuable than the gem because while the stone had to be safeguarded from thieves, the mezuzah protected its owner and saved him from any harm. The Babylonian Talmud (Tractate Avodah Zarah, 11:1) describes Onkelos the Proselyte who kissed the mezuzah when Roman soldiers came to arrest him. When they asked him why he did so, Onkelos replied that the mezuzah attests to the protection provided by God to the residents of the house.

Over the years, it has become customary in many Jewish communities to hang texts of various blessings near the entrance to one's home in order to keep harm at bay. For example, in the 19th century the words "Let no sadness come through this gate, to afflict neither the elderly nor the young" were inscribed over the entry gate at the home of one of the leaders of the Jewish community in Damascus.

חותמת אירוע לחופעת הבול SPECIAL CANCELLATION



In the early 19th century, Rabbi Moshe Teitelbaum, known as the Yismach Moshe, composed a rhymed text of the Birkat HaBayit blessing for a talisman as a means of stopping the plague that had broken out in Hungary's Jewish community. In 1883, the talisman was printed in the Hungarian town of Munkacs (currently in the Ukraine) and was distributed widely throughout many Jewish communities.

In recent decades it has become popular to hang the Birkat HaBayit blessing in one's home. The wording of the blessing written by Rabbi Moshe Teitelbaum has been altered over time, incorporating numerous changes and additions, and printed on plaques and various ornaments. Some Jewish law adjudicators do not see this talisman favorably, as it seemingly competes with the mezuzah in its role as protector of the house. But others consider this custom as one that enhances the mitzvah with ornaments designed to decorate the home.

השירות הבולאי - טל: 076-8873933
שד' הרכס 21, מודיעין 7178390
The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933
Sderot HaReches 21, Modi'in 7178390
www.israelpost.co.il • e-mail: philserv@postil.com

Issue:	אפריל 2021 April	הנפקה:
Sheet Size (mm):	H 90 ג / W 90 ר	מידת הגל"ז (מ"מ):
Stamp Size (mm):	66.5	מידת הבול (מ"מ):
Method of printing:	אופסט Offset	שיטת הדפסה:
Security Mark:	מיקרוטקסט Microtext	סימון אבטחה:
Printer:	Cartor Security Printing, France	דפוס: